

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2019-12-05
Besvaras senast
2019-12-11 kl. 12.00

Till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2019/20:543 Andelstal för medlemmar i samfälligheter och vägsamfälligheter

Riksdagen beslutade den 7 maj 2019 att tillkännage för regeringen att den snarast ska utreda frågan om en enklare förvaltning för landets samfälligheter. Beslutet, följt av en regelförenkling, kan innebära att landets tusentals samfälligheter och vägsamfälligheter med flera själva ges mandat att besluta om förändrade andelstal etcetera. Syftet är att uppnå aktuella och fungerande andelstal, vilket innebär en förenkling och jämfört med i dag ger billigare och snabbare processer och därtill en förbättrad rättssäkerhet för den enskilde andelsägaren.

Riksdagens tillkännagivande skulle i lagtext kunna innebära att en samfällighetsförening själv ska ges mandat att besluta om ändrade andelstal i en gemensamhetsanläggning. Rättssäkerheten för den enskilde föreslås upprätthållas genom möjligheten att överklaga samfällighetens beslut.

I anledning av detta ställde jag en fråga till statsrådet Morgan Johansson med innebörden: När kommer landets tusentals samfälligheter se något resultat av en förenklad modell för ändring av andelstal?

I svaret från statsrådet stod det bland annat att läsa:

”Eftersom det inte är frivilligt för en fastighetsägare att vara ansluten till en gemensamhetsanläggning är det särskilt viktigt att regelverket är rättssäkert. En svårighet med en ordning där föreningar själva kan besluta om ändrade andelstal är just att rättssäkerheten kan försämrats när en majoritet av föreningens medlemmar kan ändra andelstalen mot minoritetens vilja. Att minoritetens rättssäkerhet behöver kunna garanteras är något som också riksdagen tagit fasta på vid sitt tillkännagivande.”

Med anledning av det svaret frågade jag på nytt ministern om man med samma rättssäkerhet motsvarande den som i dag råder för bostadsrätter, där en bostadsrättsförening med majoritetsbeslut kan ändra andelsfördelningen och där överprövningsmöjligheten också finns reglerad, kan tänka sig att den beredning av tillkännagivandet som Regeringskansliet just nu genomför kan ta intryck av exemplet med bostadsrättsföreningar.

I svaret från ministern på den frågan står det bland annat att läsa:

”Anders Åkesson lyfter fram bostadsrättsföreningar som exempel på föreningar som har möjlighet att själva ändra fördelningen av andelar (insatser). Även vid sådana beslut är dock utgångspunkten att beslutet bara blir giltigt om samtliga bostadsrättshavare som berörs har gått med på det. Beslutet kan ändå bli giltigt om minst två tredjedelar av de berörda bostadsrättshavarna har gått med på det och beslutet dessutom har godkänts vid en prövning av hyresnämnden. Dessa regler syftar bland annat till att skydda en minoritet av bostadsrättshavare mot missbruk från majoritetens sida.”

Jag delar ministerns värnande om ett rättssäkert system, men mot detta kan ställas dagens ordning i många av landets vägföreningar och vägsamfälligheter när dessa i stället för att kalla till en ny lantmäteriförrättning tillämpar informella andelstal eftersom de inte vill starta en förrättning där utgången kostnadsmissigt upplevs som att spela rysk roulett. Till detta kan läggas att om man begränsar den förändring och förenkling som REV (Riksförbundet Enskilda Vägar) föreslår till att handla om andelstalet för drift påverkas ju inte heller den ägda andelen i föreningen, det vill säga att det bara är årsavgiften för driften som ändringen har inverkan på.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag utöver att tacka för ett bra svar även fråga justitie- och migrationsminister Morgan Johansson:

Givet att den ordning för förändring av andelstal i bostadsrättsföreningar upplevs som rättssäker, kan en motsvarande ordning eller lagstiftning vara tillämpbar även för landets vägsamfälligheter?

.....

Anders Åkesson (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders